

de nationale ombudsman

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Telefoon

(070) 3 563 563

Telefax

(070) 3 607 572

E-mail

bureau@nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070) 3 563 672 JVG/wh

Datum

25 APR. 2003

Ons nummer

2001.05372 028

Uw brief**Uw kenmerk****Bijlagen**

1

Behandelend medewerker

mw. mr. J.E.W. van Gestel

Onderwerp

verslag van bevindingen

De heer F.J. Beukeveld
p/a de heer dr. G.J.J. Beukeveld
Renoirhof 161
1628 XC HOORN

Geachte heer Beukeveld,

Hierbij stuur ik u het verslag van bevindingen van het onderzoek dat de Nationale ombudsman heeft ingesteld naar aanleiding van uw klacht. Dit verslag bevat onder meer de samenvatting van de klacht en de bevindingen zoals die zijn gebleken uit het onderzoek naar aanleiding van deze klacht, dit alles voor zover van belang voor het te geven oordeel over de klacht.

Ik verzoek u binnen twee weken te laten weten of de bevindingen u aanleiding geven tot opmerkingen. Het is niet nodig om deze zienswijze nogmaals te geven.

Verder wijs ik u erop dat met het uitbrengen van het verslag van bevindingen het onderzoek is afgesloten. Dit betekent dat het nu alleen nog gaat om uw eventuele commentaar op de weergave van de bevindingen van dat onderzoek. U kunt uw reactie ook telefonisch doorgeven. Reacties die binnenkomen na de genoemde termijn, kunnen in beginsel niet meer worden verwerkt.

Voor zover de ontvangen reacties aanleiding geven tot het aanvullen of wijzigen van de bevindingen, zal dit worden verwerkt in het rapport dat de Nationale ombudsman over het onderzoek zal uitbrengen. In dit rapport worden de bevindingen van het onderzoek opgenomen, en zal de Nationale ombudsman zijn beoordeling geven.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

DE SUBSTITUUT-OMBUDSMAN,

mevrouw mr. S.J.E. Horstink-von Meyenfeldt

Bevindingen

25 APR. 2003

Verzoekschrift van

de heer F.J. Beukeveld te Coevorden,

met een klacht over een gedraging van

1. het regionale politiekorps te Drenthe
2. de klachtencommissie politie Drenthe

Bestuursorgaan:

ad 1. de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe (de burgemeester van
Assen)

ad 2. de klachtencommissie politie Drenthe

KLACHT

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Drenthe op 28 mei 1999 tijdens een inval in zijn discotheek hem en de overige aanwezigen handboeien hebben omgedaan.
2. Verder klaagt verzoeker over de wijze waarop de klachtencommissie politie Drenthe zijn klacht van 23 augustus 1999 (in verband met onder meer de inval in zijn discotheek op 28 mei 1999) heeft behandeld. Hij klaagt er met name over dat:
 - de klachtencommissie hem, alvorens hij werd gehoord in het kader van zijn klacht, geen inzage heeft gegeven in de nieuwe processen-verbaal die de politie in de klachtprocedure had ingebracht;
 - de klachtencommissie hem, alvorens zij op 10 oktober 1999 haar advies uitbracht, niet alsnog in de gelegenheid heeft gesteld om in het kader van deze nieuwe processen-verbaal te worden gehoord.

ONDERZOEK

Op 13 augustus 2001 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer F.J. Beukeveld te Coevorden met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps te Drenthe en een klacht over een gedraging van de klachtencommissie politie Drenthe. Naar deze gedragingen, waarvan de eerste wordt aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Drenthe (de burgemeester van Assen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werden de korpsbeheerder en de klachtencommissie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met haar verantwoordelijkheid voor justitieel politietoedredden werd ook de hoofdofficier van justitie te Assen over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder, de klachtencommissie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

BEVINDINGEN

Algemeen

Naar aanleiding van door de regionale criminele inlichtingendienst (RCID) verkregen informatie, deden 16 ambtenaren van het regionale politiekorps Drenthe op 28 mei 1999 (omstreeks 01:30 uur) een inval in de horecagelegenheid van verzoeker te C. Het doel van deze inval was de opsporing van overtredingen van de Opiumwet. De actie was

gebaseerd op de bevoegdheid gegeven in artikel 9 van de Opiumwet (zie **ACHTERGROND**, onder 1.).

Volgens het proces-verbaal van de politie bevonden zich ten tijde van de inval 12 personen in de horecagelegenheid. De aanwezige bezoekers werden geboeid en verzocht al knielend plaats te nemen met het gezicht in de richting van de muur. Alle aanwezigen werden gefouilleerd. Volgens de politie werd er in totaal ongeveer 15 gram cocaïne aangetroffen. Met de aanwezigen werd afgesproken dat zij op een later tijdstip zouden worden ontboden voor verhoor. Geen van de betrokkenen werd aangehouden.

Op 3 juni 1999 werd door de burgemeester van C. besloten tot sluiting van de horecagelegenheid van verzoeker voor de duur van drie maanden. Op 14 juli 1999 werd door het college van burgemeester en wethouders van C. besloten op grond van de Drank- en Horecawet verzoekers drankvergunning in te trekken. Tegen deze besluiten heeft verzoeker bezwaar gemaakt en vervolgens beroep ingesteld bij de rechtbank te Assen. De rechtbank heeft op 17 december 2000 zowel het beroep tegen de sluiting van verzoekers gelegenheid, als de intrekking van de drankvergunning ongegrond verklaard. Daarbij overwoog de rechtbank onder meer dat voldoende aannemelijk was geworden dat de in de horecagelegenheid van verzoeker aanwezige cocaïne bestemd was voor de handel. Tegen deze uitspraken stelde verzoeker hoger beroep in bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Op 10 oktober 2001 bevestigde de Afdeling de uitspraken van de rechtbank van Assen van 17 december 2000.

Op 23 augustus 1999 diende verzoeker een klacht in bij het regionale politiekorps Drenthe in verband met de inval op 28 mei 1999. Deze klacht werd op 30 september 1999 ter zitting van de klachtencommissie van de politie Drenthe behandeld. Over een aantal klachtonderdelen liet de klachtencommissie zich niet uit, omdat er mogelijk nog een strafzaak zou volgen. Verder werden door de klachtencommissie, bij advies van 10 oktober 1999, op één klachtonderdeel na, alle klachtonderdelen ongegrond verklaard. Bij brief van 9 november 1999 liet de korpsbeheerder verzoeker weten zich in de conclusies van de klachtencommissie te kunnen vinden.

Bij brief van 8 december 1999 liet verzoeker de korpsbeheerder weten dat hij het niet eens was met de klachtafhandeling. De korpsbeheerder zag echter geen aanleiding om iets aan haar eerdere standpunt toe te voegen.

Bij brief van 1 februari 2000 liet officier van justitie B. te Assen verzoeker naar aanleiding van de inval op 28 mei 1999 (onder meer) weten van mening te zijn dat voldoende was vastgesteld dat verzoeker, als eigenaar en beheerder van de horecagelegenheid L., verdovende middelen als bedoeld in artikel 2 van de Opiumwet (zie **ACHTERGROND**, onder 1.) aanwezig heeft gehad, maar desondanks had besloten om geen vervolging tegen hem in te stellen, op grond van het feit dat het bestuur (het college van burgemeester en wethouders te C.; N.o.) inmiddels zodanige maatregelen had getroffen dat verder strafrechtelijk ingrijpen niet langer doelmatig of billijk was.

Nu de officier van justitie had besloten verzoeker niet te vervolgen, richtte verzoeker zich bij brief van 15 december 2000 tot de Nationale ombudsman met het verzoek, zijn (ter zitting van de klachtencommissie van 30 september 1999) nog niet behandelde klacht-onderdelen onder de aandacht van de korpsbeheerder te brengen.

Deze klachtonderdelen werden bij brief van 22 februari 2001 door de Nationale ombudsman voorgelegd aan de korpsbeheerder. De klachtencommissie bracht op 8 juni 2001 met betrekking tot deze klachtonderdelen een advies uit.

De klachtencommissie overwoog (voor zover van belang voor dit onderzoek), dat het tijdens de inval boeien en gescheiden houden van alle aanwezigen uit veiligheids-overwegingen juist was. In de context van een ander klachtonderdeel merkte de klachtencommissie op begrepen te hebben dat de omstandigheid dat verzoeker de door de politie aangewezen plaats niet mocht verlaten, te maken had met het nemen van de nodige maatregelen om de ambtsverrichting zonder stoornis te kunnen laten plaatsvinden. Volgens de klachtencommissie heeft een ambtenaar die met de leiding van de verrichtingen is belast deze bevoegdheid op grond van artikel 124 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) (zie **ACHTERGROND**, onder 2.).

Bij brief van 3 juli 2001 liet de korpsbeheerder verzoeker weten het advies van de klachtencommissie over te nemen.

Verzoeker kon zich niet vinden in de klachtafhandeling door de korpsbeheerder en richtte zich bij brief van 13 augustus 2001 tot de Nationale ombudsman.

I. Ten aanzien van het boeien

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat zowel hij als alle andere aanwezigen ten tijde van de inval op 28 mei 1999 zijn geboeid. Verzoeker heeft aangegeven dat hij dit een inbreuk acht op het in artikel 11 van de Grondwet neergelegde recht op onaan-tastbaarheid van het lichaam (zie **ACHTERGROND**, onder 3.). Volgens verzoeker is het boeien van een persoon slechts toegestaan wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 22 van de Ambtsinstructie voor de politie (zie **ACHTERGROND**, onder 5.). Dat wil zeggen, slechts ten behoeve van het vervoer van een rechtens van zijn vrijheid beroofd persoon, en slechts indien de feiten en of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of derden.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht, voor zover deze het boeien van verzoeker betrof, ongegrond. Zij achtte aannemelijk dat verzoeker niet was geboeid, nu dit tijdens de zitting van de klachtencommissie op 30 september 1999 door de betrokken ambtenaren D. en H. was verklaard.

Voor zover de klacht zich richtte op het boeien van de overige aanwezigen was de korps-beheerder van mening dat het belang van verzoeker hierbij onvoldoende was. Daarbij gaf de korpsbeheerder aan dat het in artikel 11 van de Grondwet beschermde belang van het

recht op aantastbaarheid van het lichaam het belang van de aanwezigen betreft en niet dat van verzoeker. De aanwezigen hadden echter geen klacht ingediend, aldus de korpsbeheerder.

3. Voor het geval de Nationale ombudsman van oordeel was dat dit belang van verzoeker wel aanwezig was, gaf de korpsbeheerder te kennen dat de legitimatie voor het boeien gevonden dient te worden in artikel 124 Sv (zie **ACHTERGROND**, onder 2.). Het betrof een maatregel die nodig was opdat de ambtsverrichtingen zonder stoornis konden plaatsvinden. Uit het proces-verbaal van de RCID was gebleken dat de horecagelegenheid van verzoeker een verzamelplaats was van dealers en gebruikers van cocaïne. De politie had uit het oogpunt van veiligheid meteen na de inval de aanwezige bezoekers geboeid en verzocht al knielend plaats te nemen met het gezicht tegen de muur, om escalaties te voorkomen. Hulpofficier van justitie W. was belast met de leiding der verrichtingen. Volgens de korpsbeheerder voldeed de keuze voor het boeien van de aanwezigen aan de vereisten van proportionaliteit. Naar haar mening mocht de politie er in redelijkheid van uitgaan dat een aantal van de aanwezige bezoekers cocaïne had gebruikt en agressief zou kunnen reageren op de inval van de politie. Daarbij was tevens het aantal bezoekers dat is aangetroffen van belang. Eerst waren het er 12, later 14. Nu er tevens een reële mogelijkheid was dat sommige bezoekers wapens bij zich hadden en zouden trachten zich aan de controle van de politie te onttrekken, kon de politie in redelijkheid besluiten tot boeien over te gaan, aldus de korpsbeheerder. Nu de politie, nadat de aanwezigen waren onderzocht op het bezit van verdovende middelen, hen terstond had heengezonden, waarbij was aangegeven dat er een afspraak zou worden gemaakt voor een later verhoor op het politiebureau, was er volgens de korpsbeheerder zorgvuldig en deëscalerend opgetreden. De korpsbeheerder achtte dit bezwaar dan ook ongegrond.

4. Naar aanleiding van enkele door een medewerkster van de Nationale ombudsman telefonisch gestelde aanvullende vragen, ontving de Nationale ombudsman op 15 augustus 2002 een nadere reactie van de korpsbeheerder. De korpsbeheerder gaf onder meer te kennen dat er tijdens een briefing, voorafgaand aan de inval in de horecagelegenheid van verzoeker, in overleg met de wijk eenheid was besloten alle in de discotheek aanwezigen op grond van de artikel 124 Sv (zie **ACHTERGROND**, onder 2.), alsmede artikel 9 van de Opiumwet (zie **ACHTERGROND**, onder 1.) te boeien. Direct na de inval zijn alle aanwezigen naar de muur geleid en is hen meegedeeld dat zij zouden worden geboeid. Vervolgens zijn de aanwezigen, ten behoeve van het onderzoek aan hun kleding, van hun handboeien ontdaan. Na dit onderzoek konden zij huns weegs gaan, aldus de korpsbeheerder.

Voorts gaf de korpsbeheerder (in aanvulling op zijn eerdere reactie) onder meer aan dat vooraf was besloten om de situatie in de horecagelegenheid van verzoeker te “bevriezen”, hetgeen inhield dat de aanwezigen direct bij de inval zeer kortstondig werden geboeid teneinde overzicht te krijgen zonder het directe gevaar te lopen dat drugs zouden worden onttrokken aan inbeslagnamen. Een mogelijkheid die in het pand waar de inval (een discotheek waar de verlichting niet optimaal is) plaatsvond reëel aanwezig was, aldus de korpsbeheerder.

II. Ten aanzien van de klachtencommissie

1. Voorts klaagt verzoeker erover dat de klachtencommissie hem, alvorens hij werd gehoord in het kader van het onderzoek dat uitmondde in het advies van 10 oktober 1999, geen inzage heeft gegeven in een aantal hem (toen nog) onbekende processen-verbaal, die de politie in de procedure had ingebracht, zoals onder meer een ambtelijk verslag van de inval op 28 mei 1999 opgemaakt door betrokken ambtenaar H. op 29 september 1999, twee processen-verbaal van de RCID en verklaringen van verdachten. Volgens verzoeker had de klachtencommissie hem, alvorens zij op 10 oktober 1999 haar advies uitbracht, alsnog in de gelegenheid moeten stellen om in het kader van deze processen-verbaal te worden gehoord.

2. De klachtencommissie gaf in reactie op dit klachtonderdeel aan, dat uit het advies van 10 oktober 1999 blijkt dat de door verzoeker genoemde nieuwe processen-verbaal niet bij het onderzoek zijn betrokken. De klachtencommissie wees hierbij naar de in het advies beschreven opsomming van de bij het onderzoek betrokken stukken. In deze opsomming worden de nieuwe processen-verbaal niet genoemd. Volgens de klachtencommissie mist de klacht van verzoeker dan ook feitelijke grondslag. De klachtencommissie gaf verder nog aan dat de processen-verbaal van 29 september 1999 wel zijn betrokken in het advies van de klachtencommissie van 8 juni 2001. Volgens de klachtencommissie zijn deze stukken in aanwezigheid van verzoeker besproken ter zitting van de klachtencommissie op 31 mei 2001 en is hem aldaar de gelegenheid gegeven zich omtrent elk van de stukken uit te laten.

3. Naar aanleiding van de reactie van de klachtencommissie liet verzoeker de Nationale ombudsman onder meer weten dat ter zitting van de klachtencommissie van 30 september 1999 door de aldaar aanwezige politieambtenaren een dermate hoeveelheid nieuwe feiten werd voorgelezen, dat het volgens verzoeker vanzelfsprekend was geweest wanneer er wederhoor had plaatsgevonden.

Tot zover de bevindingen.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'B' followed by a long horizontal line that curves upwards at the end.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Proces-verbaal van de regionale criminele inlichtingendienst (RCID) van 8 september 1998, opgemaakt door betrokken ambtenaar V. (nummer 98006528)
2. Proces-verbaal van de RCID van 28 september 1998, opgemaakt door betrokken ambtenaar V. (nummer 99008075)
3. Proces-verbaal van de RCID van 28 september 1998, opgemaakt door betrokken ambtenaar V. (nummer 99008078)
4. Proces-verbaal van bevindingen van 31 mei 1999, opgemaakt door betrokken ambtenaar H.
5. Processen-verbaal van verhoor van de personen die ten tijde van de inval in de horecagelegenheid aanwezig waren van juni 1999 (PL033A/99-126991)
6. Uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Assen van 13 juli 1999, inzake een verzoek om een voorlopige voorziening tegen het besluit van de burgemeester van C. tot sluiting van verzoekers horecagelegenheid
7. Besluit van 14 juli 1999 van de gemeente C. tot intrekking van de Drank- en Horecawet vergunning van verzoeker
8. Proces-verbaal van bevindingen van 29 september 1999, opgemaakt door betrokken ambtenaar H.
9. Brief van de korpsbeheerder aan verzoeker van 9 november 1999, inzake de afdoening van de klacht van verzoeker
10. Advies van de klachtencommissie politie Drenthe van 10 oktober 1999
11. Brief van verzoeker aan de korpsbeheerder van 28 december 1999
12. Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 15 december 2000
13. Uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Assen van 17 december 2000, inzake het beroep van verzoeker tegen het besluit tot sluiting van zijn horecagelegenheid
14. Uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Assen van 17 december 2000, inzake het beroep van verzoeker tegen het besluit tot intrekking van verzoekers Drank- en Horecawet vergunning.

15. Brief van de klachtencommissie politie Drenthe aan verzoeker van 2 april 2001
16. Verzoekschrift van 13 augustus 2001
17. Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 10 oktober 2001, inzake het hoger beroep van verzoeker tegen de uitspraken van de arrondissementsrechtbank te Assen van 17 december 2000
18. Reactie van de klachtencommissie politie Drenthe van 24 januari 2002
19. Reactie van de korpsbeheerder van 14 maart 2002
20. Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 5 april 2002
21. Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 13 april 2002
22. Reactie van verzoeker van 3 mei 2002
23. Nadere reactie van de korpsbeheerder van 8 augustus 2002
24. Nadere reactie van verzoeker van 27 september 2002

ACHTERGROND

1. Opiumwet (oud)

Artikel 2, eerste lid:

“Het is verboden de middelen, vermeld op de bij deze wet behorende lijst I, dan wel aangewezen krachtens het tweede of derde lid:

- A. binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen;
- B. te bereiden, te bewerken, te verwerken, te verkopen, af te leveren, te verstrekken of te vervoeren;
- C. aanwezig te hebben;
- D. te vervaardigen.”

Artikel 2, tweede lid:

“Bij algemene maatregel van bestuur kunnen worden aangewezen:

- a. bewustzijnsbeïnvloedende middelen, welke bij aanwending bij de mens kunnen leiden tot schade voor zijn gezondheid en schade voor de samenleving;
- b. middelen, welke onder de werking van het Enkelvoudig Verdrag of van het Psychotrope Stoffen Verdrag zijn gebracht.”

Artikel 9:

- “1. De opsporingsambtenaren hebben, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is, toegang:
 - a. tot de voer- en vaartuigen, met inbegrip van woongedeelten, waarvan hun bekend is, of waarvan redelijkerwijze door hen kan worden vermoed, dat daarmede ingevoerd of vervoerd worden of dat daarin, daarop of daaraan bewaard worden of aanwezig zijn middelen, bedoeld in de artikelen 2 of 3, eerste lid;
 - b. tot de plaatsen, waar een overtreding van deze wet gepleegd wordt of waar redelijkerwijze vermoed kan worden, dat zodanige overtreding gepleegd wordt.
2. Zij zijn bevoegd een persoon verdacht van een bij deze wet als misdrijf strafbaar gesteld feit, bij het bestaan van ernstige bezwaren tegen deze aan lichaam en kleding te onderzoeken.
3. Zij zijn te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen. Zij kunnen daartoe hun uitlevering vorderen.”

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 124:

- “1. Voor de handhaving der orde ter gelegenheid van ambtsverrichtingen draagt zorg de voorzitter van het college, of de rechter of ambtenaar, die met de leiding dier verrichtingen is belast.
2. Deze neemt de noodige maatregelen opdat die ambtsverrichtingen zonder stoornis zullen kunnen plaats vinden.
3. Indien daarbij iemand de orde verstoort of op eenigerlei wijze hinderlijk is, kan de betrokken voorzitter, rechter of ambtenaar, na hem zoo noodig te hebben gewaarschuwd, bevelen dat hij zal vertrekken en, ingeval van weigering, hem doen verwijderen en tot den afloop der ambtsverrichtingen in verzekering doen houden.
4. Van een en ander wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat bij de processtukken wordt gevoegd.
5. Met de dienst der gerechten zijn belast ambtenaren, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, dan wel andere ambtenaren of functionarissen, voor zover die ambtenaren of functionarissen door Onze Minister van Justitie zijn aangewezen. Deze ambtenaren of functionarissen nemen de aanwijzingen in acht van de voorzitter van het college, de rechter of de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid.”

3. Grondwet

Artikel 11:

“Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.”

Artikel 15:

- "1. Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen.
2. Hij aan wie anders dan op rechterlijk bevel zijn vrijheid is ontnomen, kan aan de rechter zijn invrijheidstelling verzoeken. Hij wordt in dat geval door de rechter gehoord binnen een bij de wet te bepalen termijn. De rechter gelast de onmiddellijke invrijheidstelling, indien hij de vrijheidsontneming onrechtmatig oordeelt.
3. De berechting van hem aan wie met het oog daarop zijn vrijheid is ontnomen, vindt binnen een redelijke termijn plaats.
4. Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt."

4. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid:

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.
de ambtenaar zelf en dit onderzoek noodzakelijk is ter afwending van dit gevaar."

Artikel 8, vijfde lid:

"De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."

Artikel 9, derde lid:

"In de ambtsinstructie worden regels gegeven ter uitvoering van de artikelen 7 en 8."

5. Ambtsinstructie voor de politie

Artikel 22:

- "1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.
2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:
 - a. de persoon die rehtens van zijn vrijheid is beroofd, of
 - b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt.”

6. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

Artikel 8:

- “1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.”